

Lümända Valla TEATAJA

NR 20

Oktoober 2004

Lümända vallas tegutsevad külaseltsid –

Taritu Arenguselts

Taritu Arenguseltsi asutamiskoosolek toimus 19. jaanuaril 1992. a. Esimene kohaliku rahva koosolek toimus juba 1991. a. 15. detsembril, kus arutati tekkinud majanduslikku situatsiooni. Sellest koosolekust võttis osa 51 inimest. Paljud nägid seltsi eesmärkide hulgas majandustegevust. Moodustati nn põhikirja komisjon, kelle ülesandeks jäi seltsi põhikirja koostamine. Komisjoni koosseis: Tõnu Anger (esimees), Jaan Holm, Jaanus Reede, Aare Põld, Kaljo Kuusk, Ada Laht, Silla Kiil ja Erna Niit. 19. jaanuari 1992. a. koosolekul jäi siiski tegevuseks haridus ja kultuur. Esimeseks ülesandeks saigi Taritu algkooli taasavamine. Kuna endist koolimaja haldas Kuressaare või õigemini Kingissepa Spordikool ja maja hoopis linna bilansis, oli probleem maja asukohaga. Pakuti Kristjanit, Küngut, Haavikut ja Rahvamaja. Peale jäi siiski endine koolimaja. Samal ajal käivitus Jaan Holmi eestvedamisel

Riksu-Taritu-Lahetaguse-Kotlandi asundustegevuse projekt ja sinna õnnestus lülitada ka Taritu kooli remont. Asjasse suhtusid väga soosivalt kohalik omavalitsus (tol ajal külanõukogu, eesotsas Aare Põld) ja Haridusosakond.

Alates 28. aprillist 1992 sai seltsi esimeheks Heino Laht ja sama aasta mais tegi selts Lümända k/n-le taotluse Taritu Algkooli avamiseks 1992. a. sügisel. 29. mail 1992 tegi tollane k/n otsuse avada 1. septembrist 1992 Taritu Algkooli 1. ja 2. klass (11 õpilast), direktoriks sai Merike Kiil. Olgugi et kool sai avatud, käis remont edasi veel aastaid, tänu jätkuvale asundustegevusele mida asus 1993. a. koordineerima vallavalitsus eesotsas vallavanema Jaanus Reedega. Jaanuse eestvedamisel leiti ka Rootsist sõbrad, kes toetasid nii rahaliselt kui materiaalselt. Tänu ka kõigile kohalikele toetajatele. Täna on kool kahjuks uuesti suletud (tegukses 10 a) ja maja on saanud uued funktsioonid (raamatukogu ja rahvamaja).

Täna on põhiliseks ülesandeks sportimise võimaluste loomine kohapeal. 2000. aastal muretsesime kooli spordiväljakule jalgpallivärvad. Jalgpallimäng on praegu noorte hulgas üks populaarsemaid tänu Raimond Salongile, kes juba 3 aastat noortega tegeleb.

Suvel jalgpall, talvel endises rahvamaja saalis korvpall. Kuna noorte hulgas kogub populaarsust ka võrkpall, on meil kavas sel talvel sellega tõsisemalt tegelema hakata.

Alates 1993. a. on selts korraldanud iga aasta augustikuus perespordipäeva, mis toimus sel aastal juba 12. korda. Alad on valitud nii, et tegevust oleks kõigile – lastele, lapsevanematele ja vanaemadele-vanaisadele. Selle aasta vanim osavõtja oli ligi 80 ja noorim ühe aasta ringis. Täname siinkohal kõiki, kes aitasid ürituse kordaminekule kaasa! Nimesid ei julge nimetama hakata, sest neid oli palju ja mõni võib kogemata nimetamata jääda.

Peaaegu sama vana traditsioon on igasuvine mängude päev rändkarikale Lümända ja Taritu noorte vahel. Siinemaani on olnud edukamad Lümända noored. Ka sel aastal jäi karikas Lümändasse. Selle ürituse nn mootorid on Urve Vakker ja Gunnar Kasesalu.

Praeguseks valla tasandil toimiva Kauni Kodu traditsioon sai alguse meie seltsist juba 1992. a. suvel. Esimesel aastal märgiti ära vanadest taludest Rootsi (Illa ja Arno Sell) ja uuematest Uuetalu (Aino ja Ferdinand Armvärt).

1993. a. suvel otsustati täiendada Taritu kooli juures asuva mälestuskivi teksti lisatahvliga Saksa sõjaväes langenute nimedega.

Selts on osalenud ka poliitikas. 3 korda on osaletud vallavolikogu valimistel.

1994. a. organiseeris selts korjanduse vähihaigete laste toetamise fondi. Selle tänuväärse töö tegid ära kohalikud postiljonid Maimo ja Ülle. Annetajaid oli kokku üle 70 inimese.

Praegu tegeleme vana rahvamaja korrastamisega. Lõhkusime vana kuuri, saalist ahjud ja paigaldamisel on Bullerjani ahi, millega loodame saali enam-vähem soojaks saada.

Heino Laht
Taritu Arenguseltsi esimees

Tähelepanu ettevõtjad!

15. aprillil k.a. jõustunud Kaubandustegevuse seaduse §12 kohaselt on kauplejal ja kaubanduse korraldajal lubatud tegeleda kaubandustegevusega, kui ta on registreeritud majandustegevuse registris.

Oluline on teada, et Kaubandustegevuse seaduse tähenduses tähendab kaupleja väga laia isikute ringi, kuhu kuuluvad sama seaduse §3 lõige 2 kohaselt nii hulgikauplejad, jaekauplejad, teenuste osutajad, toitlustajad, tänava- või turukaubanduse korraldajad kui ka kaubanduse korraldajad avalikel üritustel.

Uus kord tõi täiendava registreerimise kohustuse kaasa eelkõige just neile ettevõtjatele, kes müüvad kaupa või osutavad teenust mittetarbijatele (nn ettevõtjalt ettevõtjale).

Hulgikauplejate registreerimise kohustuse tähtaeg möödus 15. septembril!

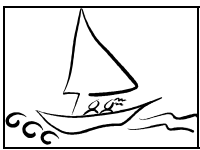
Majandustegevuse registris ennast registreerida soovijal esitada vormikohane taotlus Lümanda Vallavalitsusele, millele eelnevalt tuleb tasuda registrikande tegemise eest riigilõiv 300 krooni igal tegevusalal ühe tegevuskoha registreerimise eest (Lümanda Vallavalitsuse arveldusarve Ühispangas 10022032019008, Hansapangas 221025353391).

Registreerimistaotluses peavad olema märgitud:

1. taotleja nimi, registrikood ja vastava registri nimi, taotleja aadress ja muud kontaktandmed;
2. soovitatav tegevusala vastavalt käesoleva seaduse §3 lõikes 2 sätestatule;
3. kaubad või teenused, mida soovitakse müüa või mille müüki soovitakse korraldada;
4. tegevuskoha määrang ja tegevuskoha asukoht või käesoleva paragrahvi lõigetes 4-8 sätestatud teave;
5. müügikohtade asupaigad rändkaupluse puhul;
6. soovitud kauplemisaeg (nädala- või kuupäevad ja kellaaeg või sõna "ööpäevaringselt");
7. kui tunnustamine on nõutud, siis toiduseaduse tähenduses tunnustamise otsuse number, otsuse tegemise kuupäev, otsuse teinud asutuse nimi ja käitlemisvaldkond;
8. registreerimistaotluse esitamise kuupäev ja esitaja allkiri;
9. registreerimistaotluse allkirjastanud isiku nimi, ametinimetus ja kontaktandmed;
10. muud seadusega sätestatud andmed.

Põhjalik registriga seonduv juhendite ja selgituste kogum koos kõigi vajalike blankettidega on kättesaadav Majandustegevuse registri koduleheküljel aadressil <http://mtr.mkm.ee> Registreerimisega seonduvat informatsiooni saab ka vallavalitsusest.

Miks, Jumal, miks?

On möödunud 10 aastat ESTONIA hukust, on palju vett merre voolanud, kuid küsimus "miks" on endiselt vastuseta. On esitatud

ametlikke ja mitteametlikke aruandeid, võimalikke huku põhjuseid, kuid ükski neist ei lahenda küsimust "miks?". Jääb vaid üle leppida olukorraga ning leinaminutitega ja -lõketega meenutada Eesti lipulaeva ja 852 hukkunut, et mälestus sellest sündmusest ei tuhmuks kaasaegseil ning säiliks ajalooline mälu nooremate jaoks.

Lümanda koolipere pidas leinaminutit. Õpetaja Niit arutles saatuse teemadel, looduse suurest ja vääramatust jõust, mis ilmselt sai 28. septembril 1994. a. saatuslikuks 150 m pikkusele reisilaevale Utö saare lähistel. On ellujääjate kohustus austada neid, kes enam kunagi tagasi ei tulnud, kelle viimaseks puhkepaigaks sai tormine Läänemeri. Ajalooõpetaja Urve Vakker arutles laevahuku teemal ja andis väikse ülevaate kümne aasta tagusest sündmusest. Tal olid olemas tolelaegsed ajaleheväljavõtted, pilte mälestusmärkidest, kapten Pihti abikaasa Sirje autogrammiga raamat, raamatud Estonia hukust ja isegi Estonia pilet detsembrist 1993. a.

Lapsed kuulasid hoolega ja paljudele oli see teadmine uueks infoks, sest pea pool kooliperet polnud ju siis veel sündinudki ja ülejäänud olid üsna noored, et seda sündmust otseselt mäletada.

28. septembri õhtul kogunes sadakond inimest Karala mälestusristi juurde, et Estonia huku 10. aastapäeval mälestada ja austada mereõnnetustes hukkunuid. Päike paistis, tuul mühis üsna tugevalt ja meri vahutas, mitte küll nii tugevalt kui 10 aastat tagasi,

kuid oma võimsusest andis ta taas märku. Risti ümbrus täitus küünalde ja lilledega. Sõna tervituseks ütles Karala küla nimel Kaja Juulik. Lümanda vallavolikogu esimees Tõnu Talvi pani kuulajatele südamele, et inimesed peavad üksteist hoidma, sest vahel võib see osutada hiljaks. Meri võib olla ilus ja meelitatav, kuid võib kätkeada endas ka katastroofi ja tekitada hirmu, sestap ei tea kunagi, kuidas kellelegi saatus määratud on. Saaremaa Merikultuuriseltsi esimees Bruno Pao meenutas Estoniat ja tänaseni tema ümber olevat salapära. Väga hästi sobis vaimuliku Rene Reinsoo mõtisklus ja palve neile, kes jäänud merre, neile, kes täna kuulajad. Kurblikult kõlas Risto Reinsoo saksofonimäng üle kohiseva mere ja vaikse rahva. Mihkel Lindau ja Susanna Juulik esitasid V. Osila päevakohast luulet. Lõbusamate mereteemaliste lauludega lõpetasid 6. - 7. kl. poisid Ülle Reinsoo juhatamisel.

Väike Karala seltsimaja sai rahvast puupüsti täis. Joodi teed, võeti suupisteid ja kuulati B. Pao juttu. Laevahukud 60 aastat tagasi olid veelgi kohutavamad ja suuremate ohvritega - MOERO (uputati 22.09.1944) ja 05. oktoobril 1944 Roomassaarest väljunud NORDENSTERN. Esimesel oli paljude sakslaste hulgas ka ligi 1500 eestlast (näiteks Koimlast pärit Heino Varatu pääses, Jaanus Reede sugulane aga uppus) ja teisel oli palju saarlasi ja muhulasi. 19. oktoobril 1944 aga uputati Kieli lähistel Eestimaa kauneim purjekas TORMILIND. Need laevad hukkusid inimese käe läbi ja on seetõttu eriti jubedad.

1923. a. leidsid aga märja haua Karala rannikul Saksa auriku Cronos 14 meremeest, kes maeti Anseküla kalmistule.

Jah, meri palju laevu kannab, meri palju muret annab, nii ta on olnud, nii ta on praegu ja nii saab ta tulevikus olema. Inimene rannal peab kalliks pidama ja on kohustatud mäletama ja meenutama kõigis mereõnnetustes hukkunuid, nagu seda tehti üle Saaremaa ja Eestimaa ESTONIA huku päeval aastal 2004.

Ürituse organiseerisid Karala Küla Selts, Saaremaa Merikultuuriselts ja tema tütar selts SALAVA.

Elatustalude kohanemise toetus

Tänavu jagatakse esmakordselt toetust väiketalude elujõulisemaks muutmiseks. Elatustalude kohanemise toetust saab põllumajandusega tegelev füüsilisest isikust ettevõtja (FIE), kelle omatoodetud põllumajandussaaduste realiseerimisest saadud tulu oli 2003. aastal üle 31 293 krooni ja kogu ettevõtlustulu ei ületanud 281 639 krooni. Kui talunik tegeleb taimekasvatusega, siis peab ta kasutama vähemalt 0,3 hektarit maad ja kui tegeleb loomakasvatusega, siis peab pidama vähemalt ühte hane, hobust, jaanalindu, kalkunit, kana, kitse, küülikut, lammast, mesilassülemit, minki, naaritsat, parti, rebast, siga, tsintšiljat, tuhkru, veist või vutti.

Tänavu elatustalude kohanemise toetust taotleades tuleb taotlejal täita toetuse nõudeid 2009. aasta 5. novembrini. Igal aastal tuleb teha vähemalt üks tegevus vastavalt selleks ajaks kavandatud tegevusaladele. Talunik peab saama tulu omatoodetud põllumajandussaaduste realiseerimisest ja suurendama ettevõtlustulu 2006. ning 2007. aastal.

Toetatavad tegevusalad:

- Põllumajanduslooma kasvatus - põllumajanduslooma soetamine, loomakasvatuse seadme ja loomakasvatussaaduse tootmise ja töötlemisega seotud seadme ostmine ja paigaldamine, loomakasvatuseks vajaliku hoone ja rajatise ehitamine, rekonstrueerimine või ostmine;
- Linnukasvatus - linnu soetamine, linnukasvatuse seadme ja linnukasvatussaaduse tootmise ja töötlemisega seotud seadme ostmine ja paigaldamine, linnukasvatuseks vajalike hoonete ja rajatiste ehitamine, rekonstrueerimine või ostmine;
- Mesindus - mesilassülemit ja mesindustarviku ostmine;
- Taimekasvatus - põllumajanduslikus kasutuses oleva maa suurendamine, taimekasvatussaaduste tootmise, töötlemise, hoidmise või säilitamisega seotud masina ja seadme ostmine ja paigaldamine, taimekaitses kasutatava seadme ja masina ostmine ja paigaldamine, taimekasvatuseks vajaliku paljundusmaterjali ostmine, taimekasvatuseks vajalike hoonete, rajatiste või objektide ehitamine, rekonstrueerimine või ostmine;
- Kalakasvatus - kalamaimude ja kalade soetamine, kalakasvatuse seadme või kalakasvatussaaduste tootmise ja töötlemisega seotud seadme ostmine ja paigaldamine, kalakasvatuseks vajaliku hoone ja rajatise ehitamine, rekonstrueerimine või ostmine;

- Maaturism - rajatise ehitamine, rekonstrueerimine või ostmine, maaturismiga seotud inventari ostmine, turismiobjekti korrashoiuga seotud masina ja seadme ostmine ja paigaldamine, maastikuarhitektuuriga seotud investeeringu tegemine;
- Käsitöö - käsitöötoote valmistamiseks vajaliku tarviku, seadme ja masina ostmine, käsitöötoote valmistamiseks vajaliku hoone ja rajatise ehitamine, rekonstrueerimine ja ostmine;
- Väetiste, komposti ja mulla tootmine - tootmiseks vajaliku seadme ja masina ostmine, tootmiseks vajaliku hoone ja rajatise ehitamine, rekonstrueerimine ja ostmine;
- Põllumajandusmasinatega seotud teenuste osutamine maapiirkonnas - põllumajandusmasina ja -seadme remontimine, põllumajandusmasinatega hooajalise teenuse osutamine;
- Puidu töötlemine ja puidust toodete valmistamine maapiirkonnas - puidu töötlemiseks ja tootmiseks vajaliku seadme ja masina ostmine, investeering toodete transpordile, säilitamisele ja hoiustamisele, töötlemiseks ja tootmiseks vajaliku hoone ja rajatise ehitamine, rekonstrueerimine ja ostmine;
- Ehitusmaterjali tootmine maapiirkonnas - soojustusmaterjali, katusekattematerjali, üldehitusmaterjali, viimistlusmaterjali, kõite, tihendus- ja täitematerjalide tootmisega seotud investeering;
- Tegevuslitsentsi või kauplemisloaga teenindusasutuse rajamine maapiirkonda – kaupluse, toitlustus- ja meelelahutusasutuse, juuksuritöökoja või ilusalongi rajamine;
- Muud ettevõtlusega seonduvad kulutused - maapiirkonnas infrastruktuuri loomine ja arendamine ettevõtluse arendamise eesmärgil, täiendõppega, ettevõtluse aruandluse täiendamisega või omatoodetud toodete transpordiga seonduvad kulutused, omatoodetud toodete ja teenuste kohta info levitamise kulutused.

Toetuse suurus

Elatustalude kohanemise toetuse suurus on 15 647 krooni taotleja kohta aastas ja kuni 78 235 krooni viie aasta jooksul. Toetus makstakse välja hiljemalt 30. aprilliks.

Taotluste esitamise aeg

Elatustalude kohanemise toetuse taotlusi võetakse vastu PRIA piirkondlikes büroodes 8. oktoobrist kuni 5. novembrini 2004. a. Täpsemat teavet ja taotlusvormi saab PRIA veebilehelt www.pria.ee ja piirkondlikest büroodest.

Heli Raamets
PRIA pressinõunik

Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon (EVEA) korraldab Saaremaal Mändjalas hotellis Männikäbi väikeettevõtte tugiprogrammi koolitused töötervishoiu ja kvaliteedijuhtimise alal. Koolitusele oodatakse väikeettevõtete omanikke ja juhte ning vastava ala spetsialiste.

18. novembril 2004 käsitletakse töötervishoiu korraldust väikeettevõttes;

19. novembril 2004 viiakse läbi kvaliteedijuhtimise algkursus.

Osalejad saavad käsitletavate teemade kohta jaotusmaterjali. Koolitustel osalemine on tasuline, sisaldades koolitusmaterjale, kohvipause ja lõunat.

Kontakt: evea@evea.ee, ene@evea.ee, tel 6 410 918, fax 6 410 916

Raiet lubatakse metsamajanduskava alusel

Metsade keskkonnasäästlikku kasutamist reguleeriva võttena kehtestati seadusega, et alates 1. jaanuarist 2005.

a. saab metsaomanik keskkonnateenistusest metsateatisele kirjaliku lubava märke uuendus-, harvendus- ja valikraiate tegemiseks ainult temale kuuluva metsa kohta koostatud ja kehtestatud metsamajanduskava olemasolul. Selles määratakse ära eespool nimetatud raiete mahud hektarites.

Mida peaks metsaomanik, kes uuel aastal raiuda tahab, praegu tegema?

1. Selgitama välja, kas tema kinnistu metsa kohta on koostatud metsamajanduskava (metsa majanduslikud soovitusel). Sellest saab teada maa asukohajärgse valla keskkonnateenistuse metsaspetsialisti käest. Edasine protseduur saabki toimuda vaid majanduskava olemasolul.
2. Esitama kirjaliku taotluse olemasoleva majanduskava kehtestamiseks. Taotluse vormi ja nõuannet selle täitmiseks annab samuti metsaspetsialist.
3. Meelde tuletama kõik raied, mis on teostatud alates majandamiskava koostamise kuupäevast (märgitud tiitellehel). Need tööd tuleb taotluse juurde kuuluva osana sinna kirja panna. Andmete õigsuse eest vastutab omanik ise.
4. Esitama oma majanduskava, selle kehtestamise kirjaliku taotluse ja teostatud metsamajanduslike tööde nimekirja keskkonnateenistuse metsaspetsialistile.

Keskkonnateenistus edastab saadud materjalid Eesti Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskuse metsakorraldusosakonna auditeerimisbüroole, kes üldjuhul kuu-pooltise jooksul kehtestamise läbi viib ja metsaomanikule vastava teate saadab.

Kuna Saaremaal on 10 aasta jooksul metsamajanduskava koostatud sadadele erametsaüksustele, ei suudeta kindlasti aasta lõpuks neid kõiki kehtestada. Seetõttu peaksid eespool nimetatud protseduuri aegsasti läbi tegema need metsaomanikud, kes planeerivad 2005. a. suuremahulisi raietöid. Kes seda aga ei kavatsenud, saab oma igapäevaseks eluks vajamineva puidukoguse ka ilma (kehtestamata) majanduskavata. Sest metsaseadus lubab füüsilisest isikust metsaomanikul keskkonnateenistuse loata raiuda metsamaa iga hektari kohta 3 tihumeetrit puitu aastas, kokku aga mitte rohkem kui 15 tihumeetrit aastas kogu kinnistu kohta. Metsamajanduskava kohustuslikkuse nõudeta jääb ka tormimurru likvideerimine.

Miks ikkagi majanduskava vajalik on? Suuremaid metsatöid saab ja tulebki aegsasti ette planeerida. Aga just planeerimiseks ongi vajalik metsamajanduskava, milles näidatakse ära metsa iseloomustavad andmed ja keskkonna seisundit säilitav maksimaalne metsamajanduslik tegevus 10 aastaks. Kust ja kuidas majanduskavu saab? Neid teevad nüüdsest riikliku tegevusloaga metsakorraldusettevõtte riigi raha eest piiratud koguses, aga samuti omanike enda poolt tasutuna, millest riigil on lähiajal kavas see osaliselt hüvitada.

Niisiis, kes kavatsenud metsas uuel aastal raiuda, vestelgu sellest valla metsaspetsialistiga.

Roland Rütli,
Saaremaa keskkonnateenistuse metsanduse peaspetsialist

Kaunis Kodu 2004. a.

Igal kevadel ja sügisel vaatab avarama ja nõudlikuma pilguga ringi valla heakorralduskomisjon Kaunis Kodu, et hinnata oma piirkonnas heakorda ja koduümbruse kaunistamist.

2004. a. on kuulutatud Eesti Lipu aastaks ja seetõttu oli üle-eestiline üleskutse kodukaunistajatele järgmine: **taeva sina ja mulla musta koos mõtete ja tegude puhtusega oleme oma lipuvärvideks valinud.**

2004. a. Lümanda valla parimad:

- ❖ parim maakodu – Reet ja Avo Laht, Jürise talu Koimla küla;
- ❖ parim suvekodu – Ester ja Aare Taul, Tiigi talu Kärdu küla;
- ❖ parim ettevõtte – Pilguse Mõis OÜ, Signe ja Tiit Arro.

Sel aastal oli hindamiseks palju maakodusid ja suvilaid, mis oli kevadel valla lehe kaudu üleskutsena esitatud. See on hea, et inimesed teatasid komisjonile, siis meil ka kergem üle vaadata ja hinnata. Mis silma hakkas parimate hulgas: parima maakodu eeliseks oli järjepidevus talus, vanad on noortele üle andnud heakorraldamise. Talu asub ilusa lookleva jõe ääres, kuhu oli rajatud puhkenurk. Elumaja on saanud ümber uue kuue. On taastatud hulk kiviaeda, haljastus – muru niidetud, lilleklumbid kaunite lilledega omal kohal. On säilinud vana ait, mille ümber murupügajateks lambad. Tiigi talu paistab silma oma rohkete lillepeenarde ja ilupuudega. Vanast majast on saanud uus remonditud ilus suvekodu. Pilgupüüdjaks oli õues kümblustünn, kus saab ise sees sulistada ja lilledele kastmiseks vett. Ümbrus jättis väga heakorraldatud mulje. Pilguse Mõis OÜ oma tööka kollektiiviga on teinud oma turismiettevõtte väga kauniks. Sisse astudes territooriumile, hakkas silma lipuvarras, mis asub peahoone ees, ilusad üleslaotud kiviaiad, kõik ümbrus oli niidetud ja puhas. Taamal oli üles ehitatud suitsusaun, mille ümbrus oli heakorraldatud. Kiviaedade taga määgisid valgepealised lambad, kes pügasid seal ümbrust. Korras on jäätmekäitlus – kuuri ees oli prügikast olmejäätmete jaoks ja klaastaara kast pudelite purkide jaoks.

Heakord meie kodudes on palju paremaks läinud. Seda kiidavad ka väljastpoolt meie valda külastanud inimesed. Eks me tee ikka enda jaoks, et oleks oma kodus hea ja puhas.

Peaminister Juhan Partsi annetusega lipuviirid said meie vallast Maimu ja Jüri Moondu Niidi talu Kotlandi küla; Taimi ja Arne Prei Nõmme talu Koimla küla; Kotlandi-Koki Kodukultuuriselts KADAKAS; Kulli küla kogukond, külavanem Harry Heinam. Samuti märgiti neid talusid ära maakonnas maavanema kt Hans Teivi poolt tänukirjaga.

Jõudu ja ilumeelt edaspidisteks konkurssideks.

Lea Isup,
komisjoni esimees

Ilus suvi vihmasajust hoolimata

Suvi oli vihmane ja tujukas. Sellest hoolimata olid suvekuud Taritu kandi taidlejaile üsna teguderohked.

Võib arvata, et üldlaulu- ja tantsupidu 2004 jääb kõigile osalejatele meelde eelkõige just vihma tõttu. Ja üldse mitte sellepärast, et oleks olnud kole. Nädal aega märjas Tallinnas oli kogemus omaette ja liitis osalenud kollektiivid sõpruskondadeks. Igatahes Taritu segakoor (juh Reet Laht ja Endel Prei) ja Taritu segarühm "perekond" *Lender* (Aili Salong) on valmis osalema tulevastel üldpidudel igasuguse ilmaga. Taritu kandist osales peol 32 lauljat ja tantsijat. Kuuldavasti on kasvama läinud ka 500 istutatud peopuud Jürise metsas. Ja ehk õnnestub näha ka sakslaste tehtud dokumentaalfilmi, mille võtetel juuni alguses Taritu tantsurühm osales koos Lääne-Saaremaa ühendatud segakooriga.

Juulikuus korraldasime kahepäevase laagri Taritu kandi koolilastele. Osalejaid lapsi oli kakskümmend, lisaks täiskasvanud, tänu kellele olid päevad sisutihedad: Helle Kesküla, Kaja Kuivjõgi, Ada Laht, Heigo Kips, Ellen Teemus, Tamara Mook. Kuna lastele meeldis, tahame sarnase laagri kindlasti läbi viia ka tuleval suvel. Laagrit toetasid valla sotsiaalkomisjon ja kultuurkapital.

Lastelaager oli teatud mõttes sissejuhatus Taritu kandi suvisele tähtsündmusele Taritu laulupeole. Seda sellepärast, et laagri ajal valminud lokulauad läksid mälestuseks peol osalenud kollektiividele ja laagri ajal jutustatud muistendid ja pärimused kanti laste poolt ette ka Taritu laulupeol. Lisaks oma taidlejaile esinesid kontserdil külalised Kuressaarest, Karjast, Lümandast, Salmelt, Kärlalt. Pidud

toetas kultuurkapital. Samale nädalavahetusele oli sätitud ka Kotlandi ja Koki küla kolmas kokkutulek. Kokkutuleku peakorraldaja oli Kotlandi-Koki kodukultuuriselts Kadakas, päeva sisustamisel osalesid teiste kõrval Lümanda näitering ja Taritu memmede lauluklubi (juhendajad Linda Laht, Erna Niit).

Taritu laulunaistele oli suvi esinemisterohke. Lisaks mitmele esinemisele Taritus käidi esinemas Kaarma maalinnal ja augusti lõpus anti mitu kontserti Soomes. Lümanda sõprusvalda Nousiaistesse sõideti koos Taritu segarühmaga sealsete tantsijate kutsel. Reis kulges ladusalt, meie esinemised võeti väga soojalt vastu, kõik reisigrupi 28 liiget jäid väga rahule ja tänavad toetuse eest Lümanda valda. Arvata on, et tuleval kevadel saab Lümanda vallas kuulda Nousiaiste meeskoori laulu.

10. maist algas Taritu koolimajas remont. Kahe ja poole kuuga tehti kapitaalne ümberehitus WC-des ja duširuumides. Kogu remondi aja oli ehitusmehel Tarmo Tammel abiks valla ehitusnõunik Ain Silts. Tulemus on igatahes nähtud vaeva väärt. Täna ka vallavalitsust ning volikogu toetuse ja mõistva suhtumise eest.

Koolimajas toimusid ka mitmed lühemad ja pikemad laagrid. Spordiväljakutel peeti 22. augustil Taritu Arenguseltsi eestvedamisel 12. perespordipäeva. Samuti astusid suve jooksul oma vanast koolimajast läbi mõned endised õpilased, kelle elu on viinud kodust kaugele. Kõik nad olid veidi kurvad, et kool enam ei tegutse, kuid samas meeldivalt üllatatud maja heast olukorrast.

Jääb vaid loota, et Taritu kandis jätkub edaspidigi tegijaid ja tegijate toetajaid. Meeldivate kohtumisteni!

Taritu Rahvamaja juhataja Aili Salong

KÜSIMUSED? – VASTUSED!

See on uus rubriik, kus vallarahvas saab küsida teda huvitavaid küsimusi valla elu-olu kohta.

Kui sul on mõni küsimus, millele tahaksid vastust saada, siis edasta oma arupärimine valla arendusspetsialistile

Heilika Reinvarstile telefonil
45 76 342 või e-posti aadressil
heilika.lymanda@saare.info

Püüame leida vastused kõikidele küsimustele!

TANTSUKURSUS

On avaldatud soovi täiendada tantsuoskusi. Lahkesti oma nõusoleku vastavate kursuste läbimiimiseks Lümandas on andnud tantsuõpetajad Hilja ja Kaarel Kitt. Peotantsukursus saaks toimuma 1x nädalas õhtusel ajal ja kursuse kestvus on 10x1,5 t. Maksumus ühe inimese kohta 200 krooni, st 1x1,5 t maksab 20 krooni. Ootan huviliste kiiret ja aktiivset reageerimist ja osavõttust teatamist telefonidel 45 76 331, 52 92 166 Ulvi Põld. Kursusega peaks alustama üsna kohe, siis on jõuluks tantsud selged!

LÜMANDAST. Suvi oma tegemiste ja sündmustega on möödas. Jäänud tehtust mälestused ja meenutused. Kindlasti on neid, kellele oli suvi sündmusterohke, aga ka neid, kes oleksid tegijatelt oodanud enam. Ühele palju, teisele vähe – selline see inimloomus kord juba on. Kultuuri- ja spordisündmuste korraldajad on püüdnud valda võtta kui tervikut, st et suurüritused toimuksid paikkonniti ja kuupäevaliselt-kellaajaliselt ei kattuks (külade kokkutulekud, spordipäevad, laulupäevad, valla jaaniõhtu jne). Rahvaarv vallas selleks on liiga väike, et igale poole korraga jõuda, tegijad aga ühed ja samad. On rõõm tõdeda, et tegijatel (kultuur, sport, kool, lasteaed, külaseltsid) on omavahel hea koostöö ja abistatakse üksteist ürituste korraldamisel, olenemata kohast, kus sündmus parasjagu toimub. Suur tänu kõigile meeldiva koostöö eest!

Informatsioon suvistest tegemistest: 23. juunil lustisime ühiselt Lümanda valla jaaniõhtul, kus sai vaadata rahvatantsijate esinemist, mitmesugustes võistlustes kaasa lüüa, rüübata koduõlut, jaanituld nautida ja jalga keerutada. 26. juunil käisid Lümanda külakoos ja tantsurühm Mõnusad Atla küla kokkutulekulistele esinemas. Juuli alguses 3 päeva viibis Lümanda koor Tallinnas vabariiklikul laulupeol. Unustamatud mälestused laulupeo proovidest, kontsertidest ja lakkamatust vihmasajust. Juulis toimus Lümanda kultuurimajas Urmas Kollomi tsirkuseetendus. Sama kuu lõpus 20. Viidumäe mängud. Augustisse mahtus Varpe küla IV kokkutulek, IV maakonna tantsupidu Mustjalas (korraldamisega oli seotud ka Lümanda kultuuritöötaja koos tantsurühmadega Mõnusad ja Kabujalake) ja Aruküla näiteringi etendus "Rikutud reglement". Viimase osas oli kohapealse rahva huvi nii väike, et publiku sai kahe käe sõrmedel üles lugeda.

Tõde on see, et alati saab teha rohkem ja kindlasti paremini. Küsimus on aga selles, kas jätkub ka huvilisi ja külastajaid. Samamoodi nagu algab sügisel uus õppeaasta koolides, algab uus hooaeg ka kultuurimaja töodes-tegemistes.

Selline sai ülevaade tehtust. Alati olete kõik oodatud ja teretulnud huvitavate ideede ja mõtetega. Soovin kõigile kaunist sügist ja ikka meeldivat koostööd.

Ulvi Põld, Lümanda Kultuurimaja direktor

Õnnitleme lapse sünni puhul !

FRED ERIK KUIVJÕGI 26. august 2004

Vanemad Liisi Kuivjõgi
Meelis Kuivjõgi

Leedri küla

OST

* Soovin osta vanaaegse puhvetkapi
Tel. 45 26 750, 50 92 035

TEATED

- Ohtlike jäätmete kogumine Lümanda vallas.
Igal sügisel oktoobris veab ohtlike jäätmete auto ära kodumajapidamises tekkinud ohtlikud jäätmed (akud, patareid, elavhõbedalambid, kraadiklaasid, vana õli, õlifiltrid, värvid, liimid, lahustid, vanad ravimid, happed, soolad, vanad telekad jne).
Kolmapäeval, 13. oktoobril k. a. on auto kell 13.45 – 14.30 Põlluküla ohtlike

Õnnitleme juubilare !

Oktoober

LINDA-ROSALIE TOOMSE	82	Koimla küla
VALDUR KAAR	80	Mõisaküla
HEINRICH SEPP	75	Metsapere küla
HENN TÕNISSON	75	Viidu küla
EHA ROOST	65	Põlluküla
ÜLO SARD	65	Põlluküla
ENDEL ANGER	65	Kotlandi küla
SILLA KIIL	65	Koimla küla
VELLO RAUN	60	Põlluküla
TOIVO JÕGI	60	Leedri küla

November

ANNA-EMILIE SOON	91	Varpe küla
META MALM	91	Karala küla
KLAUDIA VILK	90	Lümanda
ALMA KUUSK	88	Taritu küla
ANITA KÜTT	70	Varpe küla
VALDEK REINEM	65	Koimla küla
REIN RAUDSEPP	60	Varpe küla

KULTUURITEATED

Oktoober

14. oktoober kell 19.00 – kogu pere **tsirkuse etendus** (klounaad ja mustkunst) Lümanda k/m-s. Etenduse kestvus 1 tund, pääse 30 kr
16. oktoober kell 10.00 – Lümanda koolis kõigile huvilistele **ajaloopäev** Audaku 100 ja pidalitõbi Saaremaal
30. oktoobril kell 19.00 – **tantsurühma Mõnusad 5. aastapäeva kontsert**. Külalis-esinejad Kuressaarest ja Kihelkonnalt

November

05. november kell 19.00 – valla **mälumängu** I voor. Võisteldakse V voorus (november – märts) kord kuus. Võistkonnad 3-liikmelised. Registreerimine enne 5. novembrit Urve Vakkerile telefonil 53 44 3956 või Ulvi Põllule telefonil 52 92 166 **NB!**
Külaseltsid ja –vanemad! Moodustage võistkonnad ja tulge osalema.
06. november kell 19.00 – suur **opereti kontsert-etendus** Lümanda kultuurimajas. Kaastegevad teater ESTONIA solistid Kaljo Johannson, Annika Tõnuri ja Pille Saar. Pääsmed eelmüügis hinnaga 30 krooni (õpilased) ja 40 krooni.
26. november kell 20.00 – **Lümanda kultuurimaja 18. sünnipäevapidu**. Külle tuleb Salme meesansambel Punased Sõstrad, kes pakub vaatamiseks show-programmi ja kuulamiseks nauditavat laulu. Tantsuks mängib KAMA 2 (tõeliselt ilus tantsumuusika). Peoõhtule tulijatele eelregistreerimine! Peo pääse 40-50 krooni.

Lümanda Põhikool teatab, et 2004/05. õppeaasta koolivaheajad on:

sügisvaheaeg 23. oktoober 2004. a kuni 31. oktoober 2004. a;

jõuluvaheaeg 24. detsember 2004. a kuni 9. jaanuar 2005. a;

kevadvaheaeg 19. märts 2005. a kuni 27. märts 2005. a;

Toimetaja Heilika Reinart, tel 45 76 342
heilika.lymanda@saare.info
keeletoiimetaja Liia Raun
koduleheküljg:
<http://lymanda.saare.info>
Trükk: Saarte Trükikoda, trükiarv 350